

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 42

(Prot. Nr.42, 3.§)

2014.gada 21.augustā

Par tirgus dalībnieku apvienošanu

Lieta Nr. 1506/14/7.3.2./8

Par AS „Virši-A”, SIA „Viršu nekustamie īpašumi” un SIA „Sumata” apvienošanu

Konkurences padome (turpmāk – KP) 23.07.2014. saņēma AS „Virši-A” un SIA „Viršu nekustamie īpašumi” saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanu (turpmāk – Ziņojums). Ziņojumā norādīts, ka AS „Virši-A” kā pircējs ir noslēdzis pirkuma līguma priekšlīgumu par nekustamo īpašumu un ar to saistīto kustamo mantu iegādi ar SIA „Sumata” kā pārdevēju.

Saskaņā ar Ziņojumā norādītajiem operatīvajiem finanšu datiem apvienošanās dalībnieku kopējais neto apgrozījums 2013.gadā Latvijas teritorijā pārsniedz Konkurences likuma (turpmāk – KL) 15.panta otrajā daļā noteikto sliekšni – 35 572 000 *euro* – un pārņemamo aktīvu kopējais apgrozījums pārsniedz KL 15.panta otrajā prim daļā noteikto 2 134 000 *euro* apmēru, līdz ar to konkrētā apvienošanās ir paziņojama KP.

KP ar 25.07.2014. vēstuli Nr.1203 paziņoja SIA „Viršu nekustamie īpašumi” un AS „Virši-A”, ka Ziņojums atbilst Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanu” (turpmāk – MK noteikumi) prasībām un saskaņā ar MK noteikumu 4.punktu par pilnīga Ziņojuma saņemšanas dienu uzskatāms 23.07.2014.

„Virši-A” ir Latvijas Komercreģistrā ar vienoto reģ.Nr.40003242737 reģistrēta akciju sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Kalna iela 17, Aizkraukle, Aizkraukles pagasts, Aizkraukles novads, LV-5101.

„Viršu nekustamie īpašumi” ir Latvijas Komercreģistrā ar vienoto reģ.Nr.40103667340 reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kuras juridiskā adrese ir Pērnavas iela 78, Rīga, LV-1009.

„Sumata” ir Latvijas Komercreģistrā ar vienoto reģ.Nr.41203006308 reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kuras juridiskā adrese ir Iecavas iela 19, Ventspils, LV-3602.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un papildus iegūto informāciju, KP

konstatēja:

1. Apvienošanās dalībnieki

1.1. AS „Virši-A” akcionāri ir piecas fiziskas personas, kurām pieder kapitāla daļas (akcijas) attiecīgi - 23,8%, 23,6%, 14,5%, 14,5%, un 23,6%.

Visi AS „Virši-A” akcionāri ir arī dalībnieki SIA „AKA” un SIA „Viršu nekustamie īpašumi” uzņēmumos, savukārt AS „Virši-A” akcionārs A.P. ir padomes loceklis AS „Ermitāžas aktīvu pārvalde”. SIA „AKA”, SIA „Viršu nekustamie īpašumi” un AS „Ermitāžas aktīvu pārvalde” nenodarbojas ar degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecību vai degvielas mazumtirdzniecību degvielas uzpildes stacijās (turpmāk – DUS).

Saskaņā ar Lursoft datu bāzē¹ un Ziņojumā norādīto AS „Virši-A” galvenie darbības veidi ir degvielas mazumtirdzniecība DUS un degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība ar preču zīmi „Virši-A”. Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) izsniedzis AS „Virši-A” beztermiņa speciālo atļauju BM 0000000211 naftas produktu mazumtirdzniecībai 47 DUS Latvijā.²

1.2. SIA „Viršu nekustamie īpašumi” dalībnieki, kuriem kopā pieder 100% kapitāla daļu, ir tās pašas fiziskās personas, kas ir AS „Virši-A” dalībnieki.

Atbilstoši Lursoft datu bāzē³ un Ziņojumā norādītajai informācijai, SIA „Viršu nekustamie īpašumi” galvenais darbības veids ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana.

1.3. SIA „Sumata” dalībnieki, kuriem kopā pieder 100% kapitāla daļu, ir SIA „Atamuss” (vienotais reģ.Nr.41203005459), tai pieder 50,00%, un trīs fiziskas personas, kurām pieder 16,67% kapitāla daļu katrai.

SIA „Sumata” dalībnieki, fiziskas personas, ir arī dalībnieki SIA „Molits”, kuriem kopā pieder 100% kapitāla daļu, savukārt M.F. ir SIA „Atamuss” valdes loceklis. Ne SIA „Molits”, ne SIA „Atamuss” nenodarbojas ar degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecību vai degvielas mazumtirdzniecību DUS.

Atbilstoši Lursoft datu bāzē⁴ un Ziņojumā norādītajai informācijai, SIA „Sumata” galvenais darbības veids ir degvielas mazumtirdzniecība, degvielas vairumtirdzniecība un kravu pārvadājumi pa autoceļiem. VID izsniedzis SIA „Sumata” beztermiņa speciālo atļauju BM 0000000092 naftas produktu mazumtirdzniecībai, saskaņā ar kuru Ziņojuma izvērtēšanas laikā SIA „Sumata” ir tiesības realizēt naftas produktus četrās DUS Latvijā.⁵

2. Apvienošanās veids

Apvienošanās process sastāv no trīs darījumiem:

2.1. Uzņēmumu apvienošanās process uzsākts 2013.gada nogalē, kad 08.10.2013 un 10.10.2013 tika noslēgti Nekustamā īpašuma domājamo daļu pirkuma-pārdevuma līgumi Nr.9/2013-1/K un Nr.9/2013-2, saskaņā ar kuriem SIA „Sumata” pārdeva un SIA „Viršu nekustamie īpašumi” nopirka no SIA „Sumata” tai piederošus īpašumus Daigones ielā 13a un 13b, Pūrē, Pūres pagastā, Tukuma novadā (turpmāk – DUS Pūre). SIA „Viršu nekustamie īpašumi” 16.10.2013 īpašumu Daigones ielā 13a saskaņā ar Nomas līgumu Nr.04 iznomāja AS „Virši-A”, kas degvielas uzpildes stacijā realizē degvielas mazumtirdzniecību ar savu preču zīmi „Virši-A”.

2.2. 08.01.2014 tika noslēgts Nomas līgums Nr.N-01/2014, saskaņā ar kuru SIA „Sumata” iznomā nekustamos īpašumus un ar DUS darbību saistīto aprīkojumu kā lietu kopību, kas

¹Lursoft datu bāze: <https://www.lursoft.lv/uznemuma-pamatdati/virsi-a>

²VID publiskā datu bāze: http://www6.vid.gov.lv/VID_PDB/AP/APData

³Lursoft datu bāze: <https://www.lursoft.lv/uznemuma-pamatdati/virsu-nekustamie-ipasumi>

⁴Lursoft datu bāze: <https://www.lursoft.lv/uznemuma-pamatdati/sumata>

⁵VID publiskā datu bāze: http://www6.vid.gov.lv/VID_PDB/AP/APData

atrodas Abavas ielā 4, Kandavā, Kandavas novadā (turpmāk – DUS Kandava). AS „Virši-A” DUS Kandava realizē degvielas mazumtirdzniecību ar savu preču zīmi „Virši-A”.

2.3. Apvienošanās noslēguma fāze paredz, ka AS „Virši-A” iegādāsies no SIA „Sumata” aktīvus – nekustamo īpašumu un ar nekustamo īpašumu saistīto kustamo mantu, kas veido DUS un kas atrodas:

- Robežu ielā 1, Ventspilī (turpmāk - DUS Ventspils);
- „Krastniekos”, Jūrkalnes pag., Ventspils nov. (turpmāk - DUS Krastnieki);
- Dārza ielā 7, Ēdolē, Ēdoles pag., Kuldīgas nov. (turpmāk - DUS Ēdole);
- „Avenēs”, Ugālē, Ugāles pag., Ventspils nov. (turpmāk - DUS Ugāle).

Saskaņā ar KL 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot. Aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšanu uzskata par apvienošanos, ja aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšana palielina minēto aktīvu un tiesību ieguvēja tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā minēto, paziņotā apvienošanās ir uzskatāma par apvienošanos KL 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē, vienam tirgus dalībniekam iegūstot cita tirgus dalībnieka aktīvus.

3. Konkrētie tirgi

Saskaņā ar KL 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu.

3.1. KL 1.panta 5.punkts nosaka, ka konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. KP kā konkrētās preces tirgu nosaka benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgu.⁶

3.2. KL 1.panta 3.punkts nosaka, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem. Izvērtējot tirgus dalībnieku apvienošanās darījumus benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū, KP līdzšinējā praksē, definējot ģeogrāfisko tirgu, ir secinājusi, ka degvielas mazumtirdzniecības tirgus ir ģeogrāfiski ierobežots un aptver teritoriju, kurā veidojas autobraucēju pieprasījums, kas parasti ir vērsts uz DUS piedāvājumu un atrodas tuvu autobraucēju darbības aktivitāšu centram. Šī teritorija ir pilsētas un to tuvākā apkārtnē, parasti 2-3 km robežās.⁷

DUS pakalpojumu sasniedzamības teritorijas parasti pārklājas. Pārklāšanās ne tikai nosaka konkurējošu mijiedarbību starp blakus teritorijās esošajām DUS, bet tai zināmā mērā ir „ķēdes reakcijas” efekts arī uz attālākajām DUS. Tādēļ no pieprasījuma puses pietiekami līdzīgus konkurences apstākļus DUS piedāvājumam uz autoceļa veido autobraucēji, kas brauc daļu vai visu autoceļa posmu.⁸

⁶ Skatīt, piemēram, KP 09.12.2001. lēmumu Nr.50 „Par SIA „Latvija Statoil” un SIA „Shell Latvia” apvienošanos”.

⁷ Skatīt, piemēram, KP 31.05.2006. lēmumu Nr.51 „Par tirgus dalībnieku apvienošanos. Par SIA „Neste Latvija” nekustamā un kustamā īpašuma iegūšanu no SIA „Trest Oil Co””.

⁸ Skatīt, piemēram, KP 22.10.2006 lēmumu Nr.115 „Par tirgus dalībnieku apvienošanos. Par SIA „Lukoil Baltija R” 14.06.2006. ziņojumu par apvienošanos ar SIA „Linko Lat” (Salacgrīvā)”.

3.3. Ņemot vērā iepriekš minēto un apvienošanās darījumā iesaistīto DUS izvietojumu, KP izvērtē šādus konkrētos tirgus:

- benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Pūrē un tās tuvākajā apkārtnē 2-3 km robežās, kur atrodas DUS Pūre;
- benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus pie autoceļa A10: Rīga – Ventspils, tā kā DUS Pūre atrodas pie autoceļa A10;
- benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Kandavā un tās tuvākajā apkārtnē 2-3 km robežās, kur atrodas DUS Kandava;
- benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Ventpilī un tās tuvākajā apkārtnē 2-3 km robežās, kur atrodas DUS Ventspils;
- benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Jūrkalnē un tās tuvākajā apkārtnē 2-3 km robežās, kur atrodas DUS Krastnieki;
- benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Ēdolē un tās tuvākajā apkārtnē 2-3 km robežās, kur atrodas DUS Ēdole;
- benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Ugālē un tās tuvākajā apkārtnē 2-3 km robežās, kur atrodas DUS Ugāle.

4. Apvienošanās ietekmes uz konkurenci izvērtējums

4.1. Izvērtējot Ziņojumā norādīto un publiski pieejamo informāciju, KP secina, ka AS „Virši-A” līdz šim nav darbojusies benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgos Pūrē, Kandavā, Ventpilī, Jūrkalnē, Ēdolē, Ugālē un minēto apdzīvoto vietu tuvākajā apkārtnē. Līdz ar to minētajos konkrētajos tirgos apvienošanās rezultātā viens tirgus dalībnieks nomainīs citu, nemainoties tirgus struktūrai, tādēļ apvienošanās rezultātā tajos nesamazināsies konkurence.

4.2. AS „Virši-A” darbojas benzīna un dīzeļdegvielas tirdzniecības tirgū pie autoceļa A10, kur uzņēmumam ir DUS „Valdaišos”, Smārdes pagastā, Engures novadā netālu no Tukuma, DUS „Sīļos”, Popes pagastā, Ventspils novadā netālu no Popes. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju pie autoceļa A10 degvielu realizē arī SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia” un SIA „Gotika Auto”. Ņemot vērā iepriekšminēto un to, ka netālu (~ 6 km) no DUS Pūre pie autoceļa A10 ir izvietota spēcīga degvielas mazumtirgotāja SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia” DUS, KP secina, ka apvienošanās rezultātā būtiski nesamazināsies konkurence benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū pie autoceļa A10.

4.3. Saskaņā ar VID sniegto informāciju AS „Virši-A” ir ceturtais lielākais degvielas mazumtirgotājs Latvijā ar mazāk nekā 10% tirgus daļu no kopējā degvielas mazumtirdzniecības tirgus Latvijā 2013.gadā, ievērojami atpaliekot no trīs lielākajiem degvielas mazumtirgotājiem Latvijā pēc realizētā degvielas apjoma (SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia” tirgus daļa ir robežās no 20 – 30% (*), SIA „Neste Latvija” – no 20 – 30% (*), SIA Lukoil Baltija R – no 10 – 20% (*)). Apvienošanās rezultātā AS „Virši-A” teorētiski pārņems SIA „Sumata” degvielas mazumtirdzniecības tirgus daļu, kas Latvijā 2013.gadā bija mazāka nekā 1% (*), kopā ar AS „Virši-A” tirgus daļu Latvijā veidojot mazāk nekā 10% (*) tirgus daļu. Tādēļ apvienošanās rezultātā Latvijā kopumā ietekme uz konkurenci būs nebūtiska, vienlaicīgi palielinot konkurenci pret lielākajiem degvielas mazumtirgotājiem.

Saskaņā ar KL 16.panta trešo daļu KP aizliedz apvienošanos, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū. KL 16.panta ceturrtā daļa nosaka, ka, ja paziņotā tirgus dalībnieku apvienošanās neizraisa šā panta trešajā daļā minētās sekas, KP pieņem lēmumu, ar kuru atļauj apvienošanos.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu, otrās daļas 1.punktu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanas:

1. SIA „Viršu nekustamie īpašumi” nopērkot un SIA „Sumata” pārdodot nekustamo īpašumu un ar to saistīto mantu Daigones ielā 13a, Pūrē, Pūres pag., Tukuma novadā;
2. AS „Virši-A” nopērkot un SIA „Sumata” pārdodot nekustamo īpašumu un ar to saistīto kustamo mantu, kuri atrodas Robežu ielā 1, Ventspilī; „Krastniekos”, Jūrkalnes pagastā, Ventspils novadā; Dārza ielā 7, Ēdolē, Ēdoles pagastā, Kuldīgas novadā; „Avenēs”, Ugālē, Ugāles pagastā, Ventspils novadā;
3. AS „Virši-A” nomājot no SIA „Sumata” zemes gabalu un uz tā esošās divas būves un ar DUS darbību saistīto aprīkojumu kā lietu kopību Abavas ielā 4, Kandavā, Kandavas novadā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

S.Ābrama